

Helsetilsynets embetsoppdrag til fylkesmennene og helsetilsynet i fylkene

---

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

Innledning

Myndigheten som tilsynsorgan i fylkene etter sosialtjenesteloven tilligger Fylkesmannen. Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsyn med sosialtjenesten i landet, jf. sosialtjenesteloven § 2-7. Statens helsetilsyns ansvar og myndighet fremgår videre av [Rundskriv U-14/2002 om ikraftsettelse av endringer i sosialtjenesteloven fra Helse- og omsorgsdepartementet](#), av [Helsetilsynets brev av 6. februar 2003 til landets fylkesmenn](#), og av [Sosialdepartementets brev til Sosial- og helsedirektoratet og Statens helsetilsyn vedrørende avklaring av myndighet i forhold til klagesaker etc. av 5. september 2003.](#)”

Samfunnets mål med tilsynet

Klagebehandling, tilsyn og rådgivning basert på erfaringer fra tilsyn skal medvirke til at:

- befolkningens behov for sosiale tjenester ivaretas
- sosiale tjenester ivaretas på en faglig forsvarlig måte
- svikt i sosialtjenesten forebygges
- befolkningen har tillit til de sosiale tjenestene

Generelt om risikovurdering og prioritering

Tilsynsressursene skal styres mot områder

- av stor betydning for enkeltmenneskers rettssikkerhet
- der sannsynlighet for svikt er stor
- der konsekvensene av svikt for brukerne er alvorlige, eller
- der brukerne ikke selv kan forventes å ivareta egne interesser.

Klagesaker etter sosialtjenesteloven, oppgaver etter sosialtjenesteloven kap. 4A og planlagt landsomfattende tilsyn har høyest prioritet.

81.1 Planlagte tilsyn

Tilsynsplan

Oppdrag

- Fylkesmannen skal utarbeide tilsynsplan for 2008.

-
- Planen skal inneholde oversikt over systemrevisjoner og annen tilsynsvirksomhet inkludert planlagte kartlegginger, spesifisert på tema, kommuner/virksomheter og tid for gjennomføring. Planlagte oppfølgingsaktiviteter skal fremgå.
- Fylkesmannen skal etablere rutiner for prioriteringen av områdene for tilsyn og for å ivareta tilsynserfaringer og relevant informasjon fra andre kilder som skal legges til grunn i planleggingen.
- Planen skal bygge på kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko, herunder klager, fare for brudd på sosialtjenesteloven og/eller opplysninger om svikt overfor utsatte eller sårbare grupper etter sosialtjenesteloven.
- Planen skal oppfylle resultatkravene om antall tilsyn som skal gjennomføres i hvert fylke og Statens helsetilsyns beslutninger om landsomfattende tilsyn.
- Fylkesmannen skal konferere tilsynsplanen med Helsetilsynet i fylket slik at Fylkesmannens tilsynsplan og den tilsynsplanen som Helsetilsynet i fylket skal utarbeide for tilsyn med helsetjenesten, bidrar til at staten er koordinert i sin tilsynsvirksomhet overfor kommunene.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Ingen spesiell bakgrunnsinformasjon

Resultatkrav

- Tilsynsplan for det enkelte fylke

Rapportering

- Tilsynsplan skal sendes Statens helsetilsyn innen 1. mars 2008. Vedlagt tilsynsplanen skal skjema "Sammendrag av tilsynsplan for tilsyn med sosialtjenesten 2008" følge
- Fylkesmannen skal per 30. juni 2008 rapportere status for gjennomføring av tilsynsplan på skjema "Status for gjennomføring av tilsynsplan for tilsyn med sosialtjenesten 2008"

Landsomfattende tilsyn 2007

Oppdrag

- Fylkesmannen skal følge opp eventuelle påpekte avvik og gitte pålegg overfor de virksomheter som det er ført tilsyn med i 2007

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester mv § 2-6](#), jf. [kapittel 4](#), [4A](#), [6](#) og [7](#)

- [Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende tilsyn med kommunale helse- og sosialtjenester til voksne med psykiske lidelser.](#)
- [Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende tilsyn med avlastnings- og støttekontaktjenester etter sosialtjenesteloven.](#)
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering.](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets internettsider](#)

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Alle avvik som er eldre enn 31. desember 2007, og som ikke er lukket ved utgangen av 2008, skal rapporteres på skjema "[Rapportering av planlagt tilsyn...](#)" pkt. 4, med frist 20. januar 2009.
- Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til postmottak@helsetilsynet.no

Landsomfattende tilsyn 2008

Oppdrag

- Fylkesmannen skal i samarbeid med Helsetilsynet i fylket gjennomføre landsomfattende felles tilsyn med kommunale tjenester til hjemmeboende barn som har behov for tjenester regulert i barnevern-, helse- og sosiallovgivningen

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester mv § 2-6](#), jf. [kapittel 4, 4A, 6 og 7](#)
- [Veileder for landsomfattende tilsyn 2008 med kommunale helse-, sosial-, og barnevernstjenester til barn](#) (Godkjent av Barne- og likestillingsdepartementet og Statens helsetilsyn 12. desember 2007)
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering.](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets internettsider](#)

Resultatkrav

- De landsomfattende tilsynene skal være gjennomført innen det tidspunkt og i det antall som blir bestemt og beskrevet i veilederen.

Rapportering

- Tilsynsrapport fra den enkelte systemrevisjon sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir

med oversendelsesbrev. Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ifm. oversendelse av rapporten skal følge med. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no.

- Fylkesmannens brev til virksomheten ifm. at et tilsyn der det er identifisert avvik er avsluttet skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn.

Andre planlagte tilsyn – samlet krav til omfang av planlagt tilsyn

Oppdrag

- Fylkesmannen skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2009 og 2010 basert på informasjon fra eget fylke.
- Fylkesmannen skal gjennomføre andre systemrevisjoner (enn landsomfattende tilsyn), kartlegginger mv. i hht. fastsatt tilsynsplan.
- Tilsyn der det identifiseres avvik skal følges opp inntil avviket er lukket og forholdene brakt i samsvar med lov og forskrift. Når Fylkesmannen anser alle avvik ved tilsynet som lukket, skal virksomheten ved brev meddeles at tilsynet er avsluttet.
- Fylkesmannen skal, basert på en risiko- og sårbarhetsvurdering, gjennomføre tilsyn med private institusjoner og private boliger med heldøgns omsorgstjenester som ikke er tatt inn i kommunens plan.
- Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der Fylkesmannen har godkjent gjeldende vedtak om bruk av tvang og makt overfor utviklingshemmede, og hvor det ikke tidligere har vært gjennomført stedlig tilsyn. For øvrig skal Fylkesmannen, ut fra en risiko- og sårbarhetsvurdering, gjennomføre andre stedlige tilsyn.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester mv § 2-6](#), jf. [kapittel 4, 4A, 6 og 7](#)
- [Forskrift av 4. desember 1992 nr. 915 til lov om sosiale tjenester mv. § 3-1.](#)
- [Rundskriv I-5/2006 av 11. desember 2006.](#) Internkontroll i og tilsyn med private institusjoner og private boliger med heldøgns omsorgstjenester – endring av forskrift om internkontroll og forskrift til lov om sosiale tjenester.
- [Brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 23.7.2007 med presisering av innholdet i rundskriv I-5/2006](#) Internkontroll i og tilsyn med private institusjoner og private boliger med heldøgns omsorgstjenester
- [Lov om sosiale tjenester § 4A-5 tredje ledd bokstav b og c](#), jf. [§ 4A-13 annet ledd](#), følger av [§ 2-6 første og tredje ledd](#).
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#) Lov av....

Resultatkrav

- Fylkesmennene skal gjennomføre minst 180 tilsyn med sosialtjenesten utført som systemrevisjoner. Resultatkrav til antall tilsyn for det enkelte embete er:

Fylkesmannsembete	Tilsyn	Fylkesmannsembete	Tilsyn
Østfold	10	Rogaland	13
Oslo og Akershus	22	Hordaland	15
Hedmark	9	Sogn og Fjordane	8
Oppland	9	Møre og Romsdal	11
Buskerud	10	Sør-Trøndelag	10
Vestfold	8	Nord-Trøndelag	8
Telemark	8	Nordland	11
Aust-Agder	7	Troms	8
Vest-Agder	7	Finnmark	6
Sum			180

- Hvert tilsyn som gjennomføres felles med sosialtjenesten og helsetjenesten teller som ett tilsyn med hver av tjenestene, jf. resultatkravene.
- Tilsyn som inngår i landsomfattende tilsyn er medregnet i resultatkravet.
- Stedlige tilsyn med bruk av tvang og makt overfor utviklingshemmede, eller andre stedlige tilsyn, omfattes ikke av volumkravet.

Rapportering

Løpende rapportering

- Tilsynsrapport fra den enkelte systemrevisjon sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ifm oversendelse av rapporten skal følge med. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no.
- Tilsynsrapport fra stedlige tilsyn sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ifm. oversendelse av rapporten skal følge med.
- Fylkesmannens brev til virksomheten ifm at et tilsyn der det er identifisert avvik er avsluttet skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn
- Sluttresultatet (rapport eller lignende) fra kartlegginger som Fylkesmannen gjennomfører som tilsynsmyndighet for sosialtjenesten skal sendes Statens helsetilsyn samtidig med at sluttresultatet formidles i fylket (sendes kommunene osv.). Det som sendes Statens helsetilsyn vil bli publisert på Losen.
- Fylkesmannen skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2009 og 2010 basert på informasjon fra eget fylke..

Årsrapportering

- Systemrevisjoner, annet virksomhetstilsyn, kartlegginger, avvik fra tilsyn i 2008 og tidligere som ikke er lukket per 31. desember 2008, samt pålegg, skal innrapporteres på skjema "[Rapportering av planlagt tilsyn etter sosialtjenesteloven....](#)" med frist 20. januar 2009. Tilsyn med helsetjenesten og med sosialtjenesten skal rapporteres på hver sin blankett. Felles tilsyn med helsetjenesten og sosialtjenesten skal rapporteres på begge blanketter.

81.2 Områdeovervåking

Systematisering av egne tilsynserfaringer

Oppdrag

- Fylkesmennene skal etablere rutiner for å systematisere, ta vare på og spre kunnskapen fra tilsyn, og anvende den i sin tilsynsvirksomhet, så som i arbeidet med risikovurderinger og prioritering av områder for tilsyn, utvikling av tilsynsplan og gjennomføring av tilsyn.
- I 2008 skal fylkesmennene i fylket gjennomgå ulike kilder/dokumenter om tjenester til personer med psykiske lidelser. Som utgangspunkt for gjennomgangen vil det bli arrangert kurs i tekstanalyse høsten 2008 om dette temaet. Kurset vil være felles for ansatte i Helsetilsynet i fylkene og ansatte hos Fylkesmannen. Hensikten med kurs i tekstanalyse er å utvikle kompetanse i å analysere og oppsummere kunnskap fra ulike interne og eksterne tekster/dokumenter med relevans for tilsyn med helse- og sosialtjenesten. I tillegg skal aktivitetene gi oversikt over relevante kilder på området og kunnskap som vil være nyttig i forhold til å vurdere hvilke tjenesteområder/grupper hvor det er størst fare for svikt. Statens helsetilsyn legger opp til at det vil bli arrangert en samling våren 2009 til erfaringsutveksling og metodiske refleksjoner.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Rapporten "[Systematisering av tilsynserfaringer](#)" av 08.03.06, særlig kapittel 4 Plan for systematisering av tilsynserfaringer, og kapittel 5 Plan for implementering og evaluering.
- [Sluttdokument fra Metodeprosjektet: Utvikling og gjennomføring av metodeopplæringen for fylkesmennene, Helsetilsynet i fylkene og Statens helsetilsyn - samt anbefalinger om videre opplæring](#) av 28.11.2007 og vedlegg til sluttdokumentet.

Rapportering

- Vurderingene fra fylkesmennene skal formidles til Statens helsetilsyn gjennom de årlige prioriteringsinnspill og eventuelt i Helse- og sosialmeldingen for 2009, alternativt på annen aktuell måte, foredrag, artikler osv.

Formidling av kunnskap om forhold som Statens helsetilsyn bør være kjent med

Oppdrag

- Fylkesmannen skal melde om forhold i fylket som Statens helsetilsyn bør være kjent med, og som ikke inngår i andre rapporteringsoppdrag

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Ingen spesiell bakgrunnsinformasjon

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Løpende rapportering skriftlig eller muntlig.

Barneboliger

Oppdrag

- Fylkesmannen skal, i samarbeid med Helsetilsynet i fylket, kartlegge barneboliger, herunder avlastningsboliger, etter sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven, for barn og unge (under 18 år) som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for særlig pleie og omsorg.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Sosialtjenesteloven § 4-2 d](#) og [§ 7-5](#)
- [Forskrift til lov om sosiale tjenester § 7-2 b](#)
- [Kommunehelsetjenesteloven § 1-3](#)
- [Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie § 2-1 annet ledd bokstav f](#)
- Brev fra Statens helsetilsyn med nærmere beskrivelse av oppdraget og skjema som skal sendes til kommunene. (brevet oversendes ca 1. februar)

Resultatkrav

- Innhentet og kvalitetssikret informasjon fra alle kommuner

Rapportering

- Ferdig utfylte og kvalitetssikrede skjema fra kommunene skal oversendes Statens helsetilsyn innen 20. mai 2008

Ny arbeids- og velferdsforvaltning

Oppdrag

- Fylkesmannen skal følge med på sosialtjenester i de kommunene som integrerer slike tjenester i NAV-kontoret

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen](#) (arbeids- og velferdsforvaltningsloven), spesielt § 13.
- [Forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltning og tilpasninger til visse andre lover](#), spesielt § 13

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Andre meldinger om utviklingstrekk av betydning for brukerne når kommunale sosialtjenester er integrert i NAV-kontor, sendes Statens helsetilsyn per 31.8 med frist 20.9.08. Eksempler på slike utviklingstrekk kan være rettssikkerhetsutfordringer så som:
  - - Manglende samordning mot og samhandling med andre tjenester i kommunen
    - Manglende kunnskap og kompetanse i tjenesten
    - Et tjenestetilbud som ikke er helhetlig og koordinert
    - Tjenesteleveranse som ikke er i henhold til vedtak
    - Urimelig skjønnsutøvelse
    - Manglende tilgjengelighet
    - Tjenestenes omfang
    - Innretning av klageordninger
    - Manglende brukermedvirkning
    - Reglene om taushetsplikt følges ikke

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Oppdrag

- Fylkesmannen skal behandle klager om sosiale tjenester, økonomisk stønad og andre bestemmelser i sosialtjenesteloven.

- Fylkesmannen skal bidra ved utarbeidelse og implementering av ny saksbehandlingsveileder og nytt registrerings- og rapporteringssystem

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester mv](#)
- [Relevante forskrifter og rundskriv \(samleside på Losen\)](#)
- [Sosialdepartementets brev til Sosial- og helsedirektoratet og Helsetilsynet vedrørende avklaring av myndighet i forhold til klagesaker etc. av 5. september 2003.](#)

Resultatkrav

- 90 prosent av klagesakene etter sosialtjenesteloven, som behandles og avsluttes i 2008 skal ha en saksbehandlingstid på 3 måneder eller mindre..

Rapportering

- Rapportere på eget skjema for "[Rapportering av klagesaker etter sosialtjenesteloven](#)" 2007 frist 20. januar 2009

81.4 Spesielle oppgaver etter sosialtjenesteloven kap. 4A

Oppdrag

- Fylkesmannen skal gjennomgå meldinger og behandle klager på skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner.
- Fylkesmannen skal overprøve vedtak om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov.
- Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav.
- Fylkesmannen skal forberede eventuelle klagesaker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker (tidligere fylkesnemnda for sosiale saker).
- Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der Fylkesmannen har godkjent gjeldende vedtak om bruk av tvang og makt overfor utviklingshemmede, og hvor det ikke tidligere har vært gjennomført stedlig tilsyn. For øvrig skal Fylkesmannen, ut fra en risiko- og sårbarhetsvurdering, gjennomføre andre stedlige tilsyn der det utøves tvang og makt overfor utviklingshemmede, jf. 81.1 Andre planlagte tilsyn.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Lov om sosiale tjenester, kapittel 4A Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning
- Rundskriv U-14/2003 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning

Resultatkrav

- Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon skal skje fortløpende og behandlingstiden ikke overstige 3 måneder.
- Klagesakene om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner skal prioriteres og ha kort saksbehandlingstid

Rapportering

- Oppgavene knyttet til sosialtjenesteloven kap. 4A utført i 2008 rapporteres på skjema "[Rapportering knyttet til sosialtjenesteloven kap. 4A](#)" for 2008 med frist 20. januar 2009
- Tilsynsrapport fra stedlige tilsyn sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ifm oversendelse av rapporten skal følge med.

81.5 Andre oppdrag

Oppdrag

- Fylkesmannen forventes å delta i det pågående arbeid for å bedre registrering og systematisering av klagesaker etter sosialtjenesteloven
- Fylkesmennene kan bli bedt om å bidra til utarbeidelse av plan for tilsynsaktivitet med spesialisthelsetjenester og kommunale tjenester til eldre for perioden 2009-2012.
- Fylkesmennene forventes å bidra i Statens helsetilsyns arbeid for å forbedre arbeidet med å avslutte tilsynet når det gjelder å rette opp svikt og bidra til at tilsynserfaringer brukes i forbedringsarbeidet

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Ingen bakgrunnsinformasjon

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Ingen rapportering

81.6 Hendelsesbasert tilsyn

Oppdrag

- Fylkesmannen skal foreta tilsynsmessig oppfølging av henvendelser fra brukere, pårørende, ansatte i sosialtjenesten eller andre om hendelser i sosialtjenesten hvor det er grunn til å vurdere om virksomhet etter kapitlene 4, 4A, 6 eller 7 drives på en måte som kan ha skadelige følger for tjenestemottaker eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester mv \(sosialtjenesteloven\)](#)

Resultatkrav

- Saksbehandlingstiden må reflektere sakens alvorlighet

Rapportering

- Kopi av avslutningsbrevet i de sakene som Fylkesmennene har funnet det nødvendig med tilsynsmessig oppfølging skal oversendes Statens helsetilsyn.
- Antall saker behandlet i 2008 og utfallet av disse rapporteres i årsrapporten til Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

Innledning

Myndigheten som tilsynsorgan i fylkene etter helselovgivningen ligger til Helsetilsynet i fylket, direkte underlagt Statens helsetilsyn. Den nærmere beskrivelse av denne ordningen framgår av:

- [Ot.prp 105 \(2001-2002\)](#) – Om lov om endringer i lov av 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten og i enkelte andre lover
- [Innst. O nr. 18 \(2002-2003\)](#) – Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten og i enkelte andre lover
- [Ot.prp nr. 69 \(2002-2003\)](#) – Om lov om endringer i forskjellige lover som følge av integrering av fylkeslegeembeta i fylkesmannsembeta
- [FADs retningslinjer for styring, samhandling og organisering av fylkesmannsembetene \(pkt. 5.3.4\)](#) og Helsetilsynets brev av 20.12.2002.

Samfunnets mål for tilsynet

Tilsynsmyndighetene skal ha oversikt over sosiale forhold, befolkningens helsetilstand og behov for tjenester, følge med på hvordan tjenestene og personellet utøver sin virksomhet og gripe inn overfor virksomheter og helsepersonell som utøver virksomheten i strid med lovgivningen. Klagebehandling, tilsyn og rådgivning basert på erfaringer fra tilsyn skal medvirke til at:

- befolkningens behov for helsetjenester ivaretas
- helsetjenestene ivaretas på en faglig forsvarlig måte
- svikt i helsetjenestene forebygges
- ressursene i helsetjenestene brukes på en forsvarlig og effektiv måte
- befolkningen har tillit til helsepersonell og helsetjenestene

Generelt om risikovurdering og prioritering

Tilsynsressursene skal styres mot områder

- av stor betydning for enkeltmenneskers rettssikkerhet
- der sannsynlighet for svikt er stor
- der konsekvensene av svikt for brukere og pasienter er alvorlige, eller
- der brukere og pasienter ikke selv forventes å kunne ivareta egne interesser.

Klagesaker etter pasientrettighetsloven og kommunehelsetjenesteloven, tilsynssaker og planlagt landsomfattende tilsyn har høyest prioritet.

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Behandling av tilsynssaker

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylkene skal behandle tilsynssaker overfor helsepersonell og virksomheter.
- Helsetilsynet i fylkene skal oversende alvorlige saker hvor det er aktuelt å reagere med administrativ reaksjon til Statens helsetilsyn, påpeke pliktbrudd overfor virksomheter og/eller personell. Helsetilsynet i fylkene skal gi veiledning når det er aktuelt.
- Helsetilsynet i fylkene skal:
  - behandle henvendelser fra pasienter og pårørende om misnøye med helsepersonell og virksomhet
  - behandle enkelthenvendelser fra helsepersonell, helsevesen, arbeidsgivere, offentlige myndigheter, pasientombud eller andre som tyder på at helsepersonell og/eller virksomhet har brutt lov eller forskrift
- Helsetilsynet i fylkene skal fortløpende vurdere tilsynssakene med sikte på om det kan være grunnlag for mistanke om misbruk av trygdens midler.
- Helsetilsynet i fylkene skal vurdere om det er grunnlag for anmeldelse for brudd på straffeloven
- Helsetilsynet i fylkene skal fortsatt ha oppmerksomhet rettet mot arbeidsgivernes rutiner for kontroll av kvalifikasjoner ved ansettelser av helsepersonell.

- Helsetilsynet i fylkene skal i forbindelse med behandling av tilsynssaker vurdere virksomhetenes organisering og styring for å sikre forsvarlige rammer for yrkesutøvelsen. jf. prosjekt Virksomhetstilsyn ved hendelser.
- Helsetilsynet i fylkene skal i 2007 og 2008 i tilsynssaker mot helsepersonell med rusproblemer vurdere om arbeidsgiver har/har hatt forsvarlige rammer rundt arbeidstakere med rusproblematikk.
  - Helsetilsynet i fylkene skal bruke dataverktøyet VeRA for å analysere rekvireringspraksis hos legene i aktuelle tilsynssaker

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om spesialisthelsetjenesten m.m.](#)
- [Lov om helsetjenestene i kommunene \(kommunehelsetjenesteloven\)](#)
- [Lov om helsepersonell mv](#)
- [Rettslige rammer - Tilsyn med helsepersonell og helsevesen basert på informasjon om enkelthendelser mv.](#)
- [Policydokumentet - Tilsyn med helsepersonell og helsevesen basert på informasjon om enkelthendelser mv](#)
- [Saksbehandlingsveileder for tilsynssaker](#) (revideres i 2008)
- [Samarbeidsavtale mellom direktøren for Statens helsetilsyn og trygdedirektøren](#) av 13. juni 2001, oppdatert 14. desember 2004 og tilhørende med tilhørende [retningslinjer oppdatert 14.12.2004, om samarbeidet mellom trygdeetaten og Helsetilsynet i fylkene som gjelder trygdemisbruk.](#)(revideres i 2008)
- [Brev til Helsetilsynet i fylkene av 18.3.2005 om Statens helsetilsyns oppfølging av arbeidsgivers rutiner for kontroll av helsepersonells kvalifikasjoner](#)
- [Brev til landets kommuner og helseforetak om arbeidsgivers kontroll av helsepersonells kvalifikasjoner av 18.3.2005](#)
- [VeRA på Losen](#)
- [RegRot på Losen](#)
- Arbeidsmetode: Det forutsettes at Helsetilsynet i fylkene bruker resultatene fra registreringen i RegROT i sin egen oppfølging av saksbehandlingen

Resultatkrav

- Median saksbehandlingstid ved Helsetilsynet i fylkene for tilsynssaker som avsluttes i 2008, skal være 5 måneder eller mindre ved maksimalt 2000 nye saker i 2008.

Rapportering

- Rapportere saksstatistikk gjennom fagsystemet RegRot per 30.4.2008, 31.8.2008 med frister hhv 20.5.2008 og 20.9.2008 og 31.12.2008, med foreløpig rapport den 7.1.2009 og endelig rapportering 20.1.2009.
- Helsetilsynet i fylket skal sende inn kopi av vedtak i tilsynssaker til Statens helsetilsyn der det er påpekt pliktbrudd overfor helseforetak, kommuner eller andre virksomheter i helsetjenestenIngen rapportering.

Politisaker

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal bistå politi- og påtalemyndighet i å vurdere alvorlige hendelser med tanke på eventuell etterforskning.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om helsepersonell mv § 67](#)
- [Rundskriv fra Statens helsetilsyn IK-13/2001 Fylkeslegens bistand til politiet - helsepersonelloven § 67 annet ledd](#) (revideres i 2008)

Resultatkrav

- Bistå politiet innenfor de frister som er satt.

Rapportering

- I årsrapporten til Fornyings- og administrasjonsdepartementet skal følgende omtales:
- Antall muntlige og skriftlige henvendelser fra politiet med spørsmål om etterforskning skal iverksettes
- Antall saker hvor Helsetilsynet i fylket ber politiet om å etterforske sak uten forutgående henvendelse fra politiet

Virksomhetstilsyn ved hendelser

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket forventes å delta i utvikling av metodikk og policy for vurdering av virksomhetens organisering og styring i forbindelse med avvikshendelser.
- Helsetilsynet i Hordaland, Oslo og Akershus, Vestfold og Sør-Trøndelag skal bidra med sentrale medarbeidere til styringsgruppe og prosjektgruppe i dette prosjektet.
  - Helsetilsynet i fylket skal i samarbeid med Statens helsetilsyn prøve ut metodikk for rask utredning og oppsøkende tilsyn ved alvorlige hendelser.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Virksomhetstilsyn ved hendelser på Losen](#)
- [Nasjonal helseplan \(2007-2010\)](#)
- Arbeidsmetode:

- - Utredning av tilsynssaker ved hendelser skal i større grad fokusere på virksomhetens egen vurdering av hendelsen og eventuelle tiltak på virksomhetsnivå.
  - Helsetilsynet i fylket må i større grad vurdere hensiktsmessigheten av å oppsøke virksomheten for å foreta faktainnsamling og eventuelle intervjuer i utredningsfasen.

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Helsetilsynet i fylket skal sende inn kopi av vedtak til Statens helsetilsyn der det er påpekt pliktbrudd overfor helseforetak, kommuner eller andre virksomheter i helsetjenesten.

Streikeovervåking

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik som kan medføre fare for liv og helse.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Løpende informasjon fra Statens helsetilsyn som vurderer om det er nødvendig å sette i gang overvåking i streikesituasjoner

Resultatkrav

- Overvåke streik etter instruks fra Statens helsetilsyn

Rapportering

- Rapportere løpende i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid finner nødvendig

82.2 Planlagte tilsyn

Tilsynsplan

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal utarbeide tilsynsplan for 2008.
  - Planen skal inneholde oversikt over systemrevisjoner og annen tilsynsvirksomhet inkludert planlagte kartlegginger, spesifisert på tema, kommuner/virksomheter og tid for gjennomføring.

- Helsetilsynet i fylket skal etablere rutiner for prioritering av områdene for tilsyn og for å ivareta tilsynserfaringer og relevant informasjon fra andre kilder som skal legges til grunn i planleggingen.
- Planen skal bygge på kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko, herunder klager, fare for brudd på helselovgivningen og/eller opplysninger om svikt overfor utsatte eller sårbare grupper.
- Planen skal oppfylle resultatkravene om antall tilsyn som skal gjennomføres i hvert fylke og Statens helsetilsyns beslutninger om landsomfattende tilsyn.
- Helsetilsynet i fylket skal konferere tilsynsplanen med Fylkesmannen slik at Helsetilsynet i fylkets tilsynsplan og Fylkesmannens tilsynsplaner, herunder for tilsyn med sosialtjenesten, bidrar til at staten er koordinert i sin tilsynsvirksomhet overfor kommunene.
- Kontaktfylkeslegene skal sørge for at det blir utarbeidet tilsynsplan for tilsyn med spesialisthelsetjenesten i regionen.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Arbeidsmetode: Helsetilsynet i fylkene innenfor en region skal drøfte tilsyn med spesialisthelsetjenesten i helseregionen for 2008 før de fylkesvise tilsynsplanene besluttes i det enkelte fylke. Antall tilsyn med spesialisthelsetjenesten i regionen, fordeling på det enkelte helseforetak og lokalisering / institusjon og tema skal inngå i drøftelsene. Som utgangspunkt for drøftelsene skal resultatkravene for henholdsvis det enkelte fylke og den enkelte helseregionen legges til grunn

Resultatkrav

- Tilsynsplan for det enkelte fylket
- Tilsynsplan for spesialisthelsetjeneste i regionen (ansvar kontaktfylkeslegene)

Rapportering

- Tilsynsplan for det enkelte fylke skal sendes til Statens helsetilsyn innen 1. mars 2008. Vedlagt tilsynsplanen skal skjema ["Sammendrag av tilsynsplan for tilsyn med helsetjenesten 2008"](#) følge.
- Tilsynsplan for spesialisthelsetjeneste i regionen skal sendes Statens helsetilsyn innen 1. mars 2008.
- Helsetilsynet i fylket skal per 30. juni 2008 rapportere status for gjennomføring av tilsynsplan på skjema ["Status for gjennomføring av tilsynsplan for tilsyn med helsetjenesten 2008"](#)

Landsomfattende tilsyn 2007

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal følge opp påpekte avvik overfor de virksomheter som det er ført tilsyn med i 2007

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#)
- [Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende tilsyn med kommunale helse- og sosialtjenester til voksne med psykiske lidelser](#)
- [Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende tilsyn med forsvarlighet og kvalitet i akuttmottak i somatiske sykehus](#)
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Alle avvik i tilsyn som er gjennomført før 31. desember 2007, og som ikke er lukket ved utgangen av 2008, skal rapporteres særskilt på skjema "[Rapportering av planlagt tilsyn....](#)" pkt. 4 med frist 20. januar 2009.
- Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til postmottak@helsetilsynet.no

Landsomfattende tilsyn 2008

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal gjennomføre landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenester til voksne med psykiske lidelser.
- Helsetilsynet i fylket skal i samarbeid med Fylkesmannen gjennomføre landsomfattende felles tilsyn med kommunale tjenester til hjemmeboende barn som har behov for tjenester regulert i barnevern-, helse- og sosiallovgivningen.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#)
- [Lov om sosiale tjenester mv § 2-6](#), jf. [kapittel 4](#), [4A](#), [6](#) og [7](#)

- [Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenester til voksne med psykiske lidelser](#)
- [Barne- og likestillingsdepartementets og Statens helsetilsyns veileder for landsomfattende felles tilsyn med kommunale tjenester til barn](#)
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)
- Arbeidsmetode: Tilsyn med spesialisthelsetjenesten skal gjennomføres i regionale team og ved bruk av fagrevisorer. Nærmere retningslinjer for gjennomføringen vil fremkomme i veilederen for tilsynet.

Resultatkrav

- De landsomfattende tilsynene skal være gjennomført innen det tidspunkt og i det antall som blir bestemt og beskrevet i veilederne.

Rapportering

Løpende rapportering

- Tilsynsrapport fra den enkelte systemrevisjon sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av brev fra Helsetilsynet i fylket til virksomheten ifm oversendelse av rapporten skal følge med. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no
- Brev fra Helsetilsynet i fylket til virksomheten ifm. at et tilsyn der det er identifisert avvik er avsluttet, skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn

Årsrapportering

- Systemrevisjoner, annet virksomhetstilsyn, kartlegginger, avvik fra tilsyn i 2008 og tidligere som ikke er lukket per 31. desember 2008, samt pålegg skal innrapporteres på skjema "[Rapportering av planlagt tilsyn etter...](#)", med frist 20. januar 2009. Tilsyn med helsetjenesten og med sosialtjenesten skal rapporteres på hver sin blankett. Felles tilsyn med helsetjenesten og sosialtjenesten skal rapporteres på begge blanketter.
  - Rapportering av antall saker og saksbehandlingstid i årsrapporten

Andre planlagte tilsyn – samlet krav til omfang av tilsyn

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylkene skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2009 og 2010 basert på informasjon fra eget fylke.
- Helsetilsynet i fylket skal gjennomføre andre systemrevisjoner (enn landsomfattende tilsyn), kartlegginger mv. ihht. fastsatt tilsynsplan
- Tilsyn der det identifiseres avvik skal følges opp inntil avviket er lukket og forholdene brakt i samsvar med lov og forskrift. Når Helsetilsynet i fylket anser alle avvik ved tilsynet som lukket, skal virksomheten ved brev meddeles at tilsynet er avsluttet.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#)
- [Statens helsetilsyns prosedyre for systemrevisjon og mal for rapportering](#)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)

Resultatkrav

- Helsetilsynet i fylkene skal gjennomføre minst 300 tilsyn med helsetjenesten utført som systemrevisjoner. Resultatkrav til antall tilsyn for det enkelte Helsetilsyn i fylket er:

Fylke	Tilsyn	Fylke	Tilsyn
Østfold	17	Rogaland	21
Oslo og Akershus	32	Hordaland	23
Hedmark	15	Sogn og Fjordane	13
Oppland	15	Møre og Romsdal	17
Buskerud	17	Sør-Trøndelag	17
Vestfold	16	Nord-Trøndelag	13
Telemark	14	Nordland	17
Aust-Agder	13	Troms	14
Vest-Agder	14	Finnmark	12
Sum			300

- Hvert tilsyn som gjennomføres felles med sosialtjenesten og helsetjenesten teller som ett tilsyn med hver av tjenestene, jf. resultatkravene.
- Tilsyn som inngår i landsomfattende tilsyn er medregnet i resultatkravene.
-
- Helsetilsynet i de fylkene som tilsvare ett regionalt helseforetak skal gjennomføre følgende antall tilsyn med spesialisthelsetjenesten:
  - Region nord 13
  - Region midt 14
  - Region vest 17

Rapportering

Løpende rapportering

- Tilsynsrapport fra den enkelte systemrevisjon sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av brev fra Helsetilsynet i fylket til virksomheten ifm oversendelse av rapporten skal følge med. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no.
- Brev fra Helsetilsynet i fylket til virksomheten ifm. at et tilsyn der det er identifisert avvik er avsluttet, skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn
- Sluttresultatet (rapport eller lignende) fra kartlegginger som Helsetilsynet i fylket gjennomfører som tilsynsmyndighet for helsetjenesten, skal sendes Statens helsetilsyn samtidig med at sluttresultatet formidles i fylket (sendes kommunene osv.). Det som sendes Statens helsetilsyn vil bli publisert på Losen.
- Helsetilsynet skal komme med forslag til prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2009 og 2010 basert på informasjon fra eget fylke.

Årsrapportering

- Systemrevisjoner, annet virksomhetstilsyn, kartlegginger, avvik fra tilsyn i 2008 og tidligere som ikke er lukket per 31. desember 2008, samt pålegg skal innrapporteres på skjema "[Rapportering av planlagt tilsyn etter...](#)", med frist 20. januar 2009. Tilsyn med helsetjenesten og med sosialtjenesten skal rapporteres på hver sin blankett. Felles tilsyn med helsetjenesten og sosialtjenesten skal rapporteres på begge blanketter.
- Rapportering av antall saker og saksbehandlingstid i årsrapporten

Planlagt tilsyn som vil involvere enkelte fylker

Tilsyn med legemiddelbehandling av mottakere av pleie og omsorgstjenester

Oppdrag

- Statens helsetilsyn skal samarbeide med Helsetilsynet i fylkene om utvikling og implementering av veiledningsmateriell som skal kunne brukes ved tilsyn med legemiddelbehandlingen i sykehjem. Materiellet forutsettes brukt ved egeninitiert tilsynsaktivitet i fylkene og vil bli utprøvd i 8 fylker i løpet av 2008. Det tas nå ikke inn flere fylker i dette årets utprøving, jf foreløpig embetsoppdrag

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om helsetjenesten i kommunene](#)
- [Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie.](#)

- [Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.](#)
- [Oppsummering etter tilsyn med ni sjukeheimar - kartlegging av legemiddel, utgreiing av aldersdemens og journalføring. Helsetilsynet i Hordaland \(2007\).](#)

Arbeidsmetode:

- Fylker som ønsker å delta i utprøving og implementering av veiledningsmateriellet bes kontakte Statens helsetilsyn ved Avdeling for planlagte tilsyn. Det legges opp til felles samarbeidsmøter med Helsetilsynet i de aktuelle fylkene.
- Legemiddelbehandling av eldre er erkjent som et område med store utfordringer og fare for svikt. På denne bakgrunn utvikler Statens helsetilsyn veiledningsmaterieill som kan brukes ved tilsyn med legemiddelbehandling i sykehjem. Etter en utprøvningsperiode i 2008 vil en eventuelt revidert versjon bli tilgjengelig for bruk for fylkenes egeninitierte tilsyn.
- Utprøving av veiledningsmateriellet i 2008 blir gjennomført av Helsetilsynet i følgende fylker: Østfold, Hedmark, Buskerud, Telemark, Rogaland, Hordaland, Sør-Trøndelag og Nordland. Det legges opp til felles oppstartsmøte 4. april og oppsummeringsmøte 20. november. En revidert versjon av veilederen vil utarbeides i etterkant til bruk i fylkenes egeninitierte tilsyn.

Resultatkrav

- For fylker som deltar i utprøvingen av veilederen bør det gjennomføres minst to tilsyn i sykehjem i form av systemrevisjoner, basert på veiledningsmateriellet. Tilsynene bør være gjennomført innen utgangen av tredje kvartal 2008.

Rapportering

- Tilsynsrapport fra den enkelte systemrevisjon sendes Statens helsetilsyn elektronisk til postmottak@helsetilsynet.no så snart virksomheten har mottatt rapporten, samt på papir med oversendelsesbrev. Kopi av brev fra Helsetilsynet i fylket til virksomheten ifm oversendelse av rapporten skal følge med. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no.

Redningstjenesten

Oppdrag

- Fylkeslegen skal sikre at de som er oppnevnt som helsetjenestens representanter i den kollektive redningsledelsen ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene, følger retningslinjer for dette arbeidet gitt av departementet og Statens helsetilsyn

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Retningslinjer for fylkeslegenes funksjon som representant for helsetjenesten ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene.](#)
- [Organisasjonsplan for redningstjenesten i Norge ved kgl. resolusjon av 4.7.1980](#)

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Ingen rapportering

Tilsyn med petroleumsvirksomheten

Oppdrag

- Helsetilsynet i Rogaland skal utarbeide plan for tilsyn med innretninger i norsk olje- og gassindustri med hjemmel i petroleumsloven og sørger for at dette tilsynet og oppfølging av det er koordinert med Petroleumstilsynets aktiviteter.
- Helsetilsynet i Rogaland skal i henhold til avtalen med Sjøfartsdirektoratet bistå dem ved tilsyn med flyttbare innretninger i petroleumsvirksomheten i den utstrekning dette ikke kommer i konflikt med egne lovpålagte tilsynsoppgaver.
- Helsetilsynet i Rogaland skal føre tilsyn med anlegg på land vedrørende bestemmelsene gitt i eller i medhold av petroleumsloven. Disse anleggene er lokalisert til ulike deler av landet.
  - Helsetilsynet i Rogaland skal bidra med tilsynserfaringer i arbeidet med revisjon av forskriftene etter petroleumsloven

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Statens helsetilsyns brev av 13. desember 2001 - Delegeringsbrev](#), og [brev av 12. november 2002 - Delegeringsbrev](#)
- [Kgl. resolusjon av 28. juni 1985 om ordningen av tilsynet med sikkerheten mv. i petroleumsvirksomheten på den norske kontinentalsokkel](#)
- Avtale mellom Helsetilsynet i Rogaland og Sjøfartsdirektoratet (avtalen er under revisjon)

Resultatkrav

- Omfanget forutsettes samlet sett å være som foregående år

Rapportering

- Systemrevisjoner rapporteres på eget skjema, "[Rapportering av planlagt tilsyn...](#)" med frist 20. januar 2008
- Andre tilsyn og antall uttalelser i forbindelse med vedtak om samtykke etter petroleumsloven, tekstlig sammen med annen rapportering 20. januar 2008

82.3 Områdeovervåking

Systematisering av egne tilsynserfaringer

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylkene skal etablere rutiner for å systematisere, ta vare på og spre kunnskapen fra tilsyn, og anvende den i sin tilsynsvirksomhet, så som i arbeidet med risikovurderinger og prioritering av områder for tilsyn, utvikling av tilsynsplan og gjennomføring av tilsyn.
- I 2008 skal Helsetilsynet i fylket gjennomgå ulike kilder/dokumenter om tjenester til personer med psykiske lidelser. Som utgangspunkt for gjennomgangen vil det bli arrangert kurs i tekstanalyse høsten 2008 om dette temaet. Kurset vil være felles for ansatte i Helsetilsynet i fylkene og ansatte hos Fylkesmannen. Hensikten med kurs i tekstanalyse er å utvikle kompetanse i å analysere og oppsummere kunnskap fra ulike interne og eksterne tekster/dokumenter med relevans for tilsyn med helse- og sosialtjenesten. I tillegg skal aktivitetene gi oversikt over relevante kilder på området og kunnskap som vil være nyttig i forhold til å vurdere hvilke tjenesteområder/grupper hvor det er størst fare for svikt. Statens helsetilsyn legger opp til at det vil bli arrangert en samling våren 2009 til erfaringsutveksling og metodiske refleksjoner.
- Helsetilsynet i fylkene kan bli bedt om å bidra til Statens helsetilsyns arbeid med å gjennomgå og oppsummere erfaringer fra tilsyns- og klagesaker innenfor psykisk helsevern.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Rapporten "[Systematisering av tilsynserfaringer](#)" av 08.03.06, særlig kapittel 4 Plan for systematisering av tilsynserfaringer, og kapittel 5 Plan for implementering og evaluering.
- [Sluttdokument fra Metodeprosjektet: Utvikling og gjennomføring av metodeopplæringen for fylkesmennene, Helsetilsynet i fylkene og Statens helsetilsyn - samt anbefalinger om videre opplæring](#) av 28.11.2007 og vedlegg til sluttdokumentet.

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Vurderingene fra Helsetilsynet i fylkene skal formidles til Statens helsetilsyn gjennom de årlige prioriteringsinnspill og eventuelt i Medisinalmeldingen for 2009, alternativt på annen aktuell måte, foredrag, artikler osv.

Formidling av kunnskap om forhold som Statens helsetilsyn bør være kjent med

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal melde om forhold i fylket som Statens helsetilsyn bør være kjent med, og som ikke inngår i andre rapporteringsoppdrag

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten, § 2 annet ledd](#)

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Løpende rapportering skriftlig eller muntlig.

Barneboliger

Oppdrag

- Fylkesmannen skal, i samarbeid med Helsetilsynet i fylket, kartlegge barneboliger, herunder avlastningsboliger, etter sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven, for barn og unge (under 18 år) som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for særlig pleie og omsorg.

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Sosialtjenesteloven § 4-2 d og § 7-5](#)
- [Forskrift til lov om sosiale tjenester § 7-2 b](#)
- [Kommunehelsetjenesteloven § 1-3](#)
- [Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie § 2-1 annet ledd bokstav f](#)
- Brev fra Statens helsetilsyn med nærmere beskrivelse av oppdraget og skjema som skal sendes til kommunene. (brevet oversendes ca 1. februar)

Resultatkrav

- Innhentet og kvalitetssikret informasjon fra alle kommuner.

Rapportering

- Ferdig utfylte og kvalitetssikrede skjema fra kommunene skal oversendes Statens helsetilsyn innen 20. mai 2008

Ny arbeids- og velferdsforvaltning

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal følge med på helsetjenester i kommunene som integrerer slike tjenester i NAV-kontoret.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen \(arbeids- og velferdsforvaltningsloven\)](#), spesielt § 13.
- [Forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltning og tilpasninger til visse andre lover](#)

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Andre meldinger om utviklingstrekk av betydning for pasienter når kommunale helsetjenester er integrert i NAV-kontor, sendes Statens helsetilsyn per 31. august. Eksempler på slike utviklingstrekk kan være rettssikkerhetsutfordringer så som:
  - Manglende samordning mot og samhandling med andre tjenester i kommunen
  - Manglende kunnskap og kompetanse i tjenesten
  - Et tjenestetilbud som ikke er helhetlig og koordinert
  - Tjenesteleveranse som ikke er i henhold til vedtak
  - Urimelig skjønnsutøvelse
  - Manglende tilgjengelighet
  - Tjenestenes omfang
  - Innretning av klageordninger
  - Manglende brukermedvirkning
  - Reglene om taushetsplikt følges ikke

Meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylkene skal håndtere meldingene i tråd med Statens helsetilsyns retningslinjer av 1. april 2006:
- Helsetilsynet i fylket skal påse at § 3-3 meldinger er korrekt utfylt samt registrere meldinger i databasen (Meldesentralen)
- Helsetilsynet i fylkene skal reise tilsynssak når det er grunn til å tro det foreligger alvorlig feil eller svikt.
- Helsetilsynet i fylket skal reise tilsynssak dersom det er grunn til å tro at hendelsen representerer repeterende feil/svikt. Dette skal gjøres selv om det ikke er grunn til å tro at det er gjort noe uaktsomt
- Helsetilsynet i fylket skal ha oppmerksomhet rettet mot meldefrekvens og meldekultur

- Helsetilsynet i fylket skal, under henvisning til forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten, ha dialog med og stimulere virksomhetene til å bruke § 3-3 meldinger i det kontinuerlige kvalitetsforbedrende arbeid.
- Helsetilsynet i fylket skal gi en årlig tilbakemelding til helseinstitusjonene, enten skriftlig eller i møte, basert på hvordan meldeplikten er ivaretatt samt nyttet i det kontinuerlige kvalitetsforbedrende arbeidet.
- Helsetilsynet i enkelte fylker må påregne å prøve ut ny teknisk løsning for elektronisk meldeordning knyttet til spesialisthelsetjenestelovens §3-3. Som ledd i dette arbeidet forventes det at de samme fylkene bidrar med sin erfaring og sine synspunkter inn i arbeidet.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Retningslinjer for Helsetilsynet i fylkets håndtering av § 3-3 meldinger av 1. april 2006](#)
- [Rundskriv I-54/2000 Meldeplikt til fylkeslegen om betydelige personskader - spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 - Justering av meldeordninger](#)
- [Saksbehandlingsveileder for tilsynssaker](#)
- [Policydokumentet - Tilsyn med helsepersonell og helsevesen basert på informasjon om enkelthendelser mv](#)
- [Internkontrollforskriften for sosial- og helsetjenester](#)
- [Elektroniske meldeordninger på Losen](#)
- [Revidert meldeskjema IK-2448](#) av 3. september 2007
- [Veiledning til revidert meldeskjema IK-2448](#)
- [Brukerveiledning for registrering i Meldesentralens database](#)
- Arbeidsmetode: Det skal arbeides for en enhetlig og harmonisert saksbehandling av § 3-3 meldinger hos Helsetilsynet i fylkene. Meldingene skal gi informasjon om hva som er skjedd, hvordan virksomheten har ivaretatt pasienten og hvilke tiltak som er iverksatt for å hindre at liknende skjer igjen.

Resultatkrav

- Fortløpende registrere meldinger i databasen ihht nye retningslinjer, alle hendelser må være registrert innen 31. desember 2008
- Helsetilsynet i fylkets vurdering av helseforetakets kvalitetsarbeid i den enkelte sak skal fremgå av registreringen i Meldesentralen

Rapportering

- Meldingene skal omtales i Medisinalmelding/Helse- og sosialmelding

Medisinalmelding/Helse- og sosialmelding

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylkene skal evt. i samarbeid med fylkesmennene utarbeide Medisinalmelding evt. Helse- og sosialmelding for 2007, jf. også Sosial- og helsedirektoratets embetsoppdrag for 2008.

-
- Meldingen skal bygge på tilsynserfaringer og omtale tema av vesentlig betydning for trygge helse- evt. også sosialtjenester.
- Meldingen skal også omtale de viktigste enkelttilsynene og funn, herunder meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3.
- Helsetilsynet ber om at meldingen for 2007 reflekterer hvordan kjønnsperspektivet er ivare tatt i tjenestene

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten, § 2 annet ledd](#)

Resultatkrav

- Medisinalmelding/Helse- og sosialmelding innen 1. mars 2008
-

Rapportering

- Medisinalmeldingen/Helse- og sosialmeldingen skal oversendes Statens helsetilsyn innen fristen

82.4 Klager etter helsetjenestelovgivningen

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal behandle klagesaker om befolkningens rettigheter etter helselovgivningen
- Helsetilsynet i fylket skal forberede seg på ikrafttredelse av pasientrettighetslovens kap 4A i henhold til rundskriv som vil bli utarbeidet av Statens helsetilsyn
- Helsetilsynet i fylket skal motta kopi av vedtak etter pasientrettighetsloven kap 4A og vurdere disse etter nærmere retningslinjer gitt av Statens helsetilsyn (MERK: med forbehold om ikrafttredelse i 2008)
- Helsetilsynet i fylket skal registrere alle klagesaker fortløpende i RegRoT
- Helsetilsynet i enkelte fylker skal delta i arbeidet med å utforme rapportering og policy ved klagebehandling på nye områder
  -
  - Helsetilsynet i fylket skal implementere ny saksbehandlingsveileder og nytt registrerings- og rapporteringssystem

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om pasientrettigheter](#)
- [Lov om helsetjenesten i kommunene](#)
- [Lov om tannhelsetjenesten](#)
- [Lov om vern mot smittsomme sykdommer](#)
- [Lov om helsepersonell mv. særlig §§ 42, 43 og 44](#)
- [Relevante forskrifter og rundskriv \(til samleside på Losen\)](#)
- [Saksbehandlingsveileder for rettighetsklager](#)
- Retningslinjer for mottak av vedtak etter pasientrettighetsloven kap. 4A (Utarbeides i 2008)
- Arbeidsmetode/informasjon: Endelig avklaring av oppgaver knyttet til nytt kapittel 4A i Pasientrettighetsloven avventes i forhold til retningslinjer fra Sosial- og helsedirektoratet
-

Resultatkrav

- 90 prosent av alle sakene som behandles av Helsetilsynet i fylkene etter pasientrettighetsloven og kommunehelsetjenesteloven, og som avsluttes i 2008 skal ha en saksbehandlingstid på 3 md eller mindre
-

Rapportering

- Rapportere saksstatistikk gjennom fagsystemet RegRot per 30.04., 31.08. med frist hhv 20.5 og 20.9, og per 31.12 med foreløpig rapport 7.1.2009, og endelig rapport 20.1.2009

82.5 Andre oppdrag

Håndtering av varsel fra helseinstitusjon om innleggelse med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2, 6-2a og evt. 6-3

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket skal følge opp varsler som gjelder tilbakeholdelse av rusmiddelmisbrukere (inkludert gravide rusmiddelmisbrukere) uten eget samtykke.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om spesialisthelsetjenesten § 3-13](#), jf [sosialtjenesteloven](#) § 6-2. § 6-2a og § 6-3
- Statens helsetilsyns vil utarbeide retningslinjer for håndtering av varsler som er mottatt med hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven § 3-13. Retningslinjer forventes å foreligge innen utgangen av 2009.

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Antall mottatte varsler i hvert fylke per 31. desember 2008 skal rapporteres til Statens helsetilsyn innen 20. januar 2009

Andre oppdrag

Oppdrag

- Helsetilsynet i fylket kan bli anmodet om å bistå i arbeidet med kunnskapsinnhenting knyttet til barne- og ungdomspsykiatriens tilbud til barn som mottar tjenester fra kommunalt eller statlig barnevern. Kunnskapsinnhenting skjer som et ledd i det pågående samarbeidet mellom Statens helsetilsyn og Barne- og likestillingsdepartementet.
- Helsetilsynet i fylkene vil kunne få oppgaver som følge av Statens helsetilsyns tilsynsaktivitet rettet mot korridorpasienter i psykiske akuttposter/korttidsavdelinger.
- Helsetilsynet i fylkene kan bli bedt om å bidra til utarbeidelse av plan for tilsynsaktivitet med spesialisthelsetjenester og kommunale tjenester til eldre i 2009-2012.
- Helsetilsynet i fylkene forventes å bidra i Statens helsetilsyns arbeid for å forbedre arbeidet med å avslutte tilsynet når det gjelder å rette opp svikt og bidra til at tilsynserfaringer brukes i forbedringsarbeidet.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Ingen bakgrunnsinformasjon

Resultatkrav

- Ingen resultatkrav

Rapportering

- Ingen rapportering